

Broj/Број: 02,03/11-05-200/07
Sarajevo/Сарајево, 26.10.2007.

**Izvjешće s 9. sastanka Asocijacije europskih senata,
Bukurešt, od 11. do 13. listopada 2007.**

Na **9. sastanku Asocijacije europskih senata**, održanom u Bukureštu od 11. do 13. listopada 2007, sudjelovali su g. Ilija Filipović, predsjedatelj Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, i g. Marin Vukoja, tajnik Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH. U pratnji izaslanstva putovale su gđica Senaida Bešlagić i gđica Milena Likokur iz Sektora za međunarodne odnose i protokol Parlamentarne skupštine BiH.

Sastanak je obuhvatio dvije teme, a poseban naglasak stavljen je na temu: *Osiguranje transparentnog i odgovornog upravljanja – doprinos senata*. Druga tema bila je *Jačanje administrativnog kapaciteta senata – primjeri najboljih iskustava*.

Na početku zasjedanja riječi dobrodošlice uputio je g. **Nicolae Vacaroiu**, predsjedatelj Senata Rumunjske. On je u uvodnom govoru pozdravio sve nazočne i izrazio zadovoljstvo i čast što je Senat Rumunjske domaćin ovako važnom zasjedanju. Jačanje zakona zahtijeva stalne napore i inicijative, čiji je cilj dokazati suradnju između parlamenata i izvršne vlasti. Senati, s ciljem jačanja povjerenja među građanima, doprinose osiguranju transparentnosti i odgovornosti vlade, čime se stječe povjerenje kod građana, osiguravajući im stabilnost, sigurnost i blagostanje. Nada se postavljanju konkretnih mehanizama u budućnosti koji će Asocijaciji olakšati suradnju i razmjenu iskustava. Također će biti uspostavljena pomoć i suradnja na bilateralnoj i multilateralnoj osnovi između članova Asocijacije europskih senata.

Nakon govora kojim je otvoreno zasjedanje, obratili su se predstavnici ostalih zemalja po abecednom redu. Zemlje sudionice: *Austrija, Belgija, Bosna i Hercegovina, Češka, Francuska, Njemačka, Italija, Nizozemska, Poljska, Rumunjska, Ruska Federacija, Slovenija, Španjolska, Švicarska, Velika Britanija i Sjeverna Irska i Luksemburg*.

Gospodin **Ilija Filipović**, predsjedatelj Doma naroda PSBiH, imao je obraćanje u sklopu teme o transparentnosti i odgovornom upravljanju. Na samom početku svojeg obraćanja, g. Ilija Filipović istaknuo je da Bosna i Hercegovina nema svoj ustav - donesen u demokratskoj proceduri - jer je on dio Općeg okvirnog mirovnog sporazuma za mir u BiH, koji ima 12 aneksa, pri čemu je Aneks 4. Ustav Bosne i Hercegovine sa 12 članaka i svoja dva aneksa. Također je objasnio da smo tako postali jedina država u svijetu čiji je ustav dio jednog međunarodnog sporazuma, koji je oktroiran i na kompliciran način odredio unutarnji vrlo složeni državni ustroj, te tri konstitutivna (tvorbena) naroda: Hrvate, Srbe, i Bošnjake smjestio u dva entiteta. Rekao je da danas Bosna i Hercegovina ima trinaest važećih ustava: ustave dvaju entiteta (Republike Srpske i Federacije BiH), deset ustava

federalnih jedinica (kantoni/županije) i Ustav BiH, kao Aneks 4. međunarodnog sporazuma koji nikada nije preveden na tri jezika u službenoj uporabi u BiH (bosanski, hrvatski i srpski) niti je ikada službeno objavljen u „Službenom glasniku BiH“, što znači da ga Parlamentarna skupština BiH nikada nije imala na svojim klupama. Gospodin Filipović istaknuo je u svojem govoru da Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine čine dva doma: Dom naroda i Zastupnički dom i da su oba doma ravnopravna i jedan drugom nisu nadređeni. Također je rekao da oba doma Parlamentarne skupštine BiH imaju jednak zakonodavni kapacitet, s razlikom što, prema Daytonskom ustavu, Zastupnički dom ima isključivu ovlast potvrđivanja članova Vijeća ministara BiH na prijedlog mandatar. Naglasio je da Dom naroda ima ustavnu nadležnost zaštite vitalnog nacionalnog interesa, što znači da jedna trećina svakog kluba naroda može zaustaviti u proceduri one odluke za koje misli da su štetne za vitalni nacionalni interes, o čemu se očituje Ustavni sud BiH. Gospodin Filipović posebice je naglasio kako ni to nije jamstvo zaštite vitalnog nacionalnog interesa, jer zaštitu toga interesa (iz područja kulture, jezika, obrazovanja, informiranja, ustavnih promjena itd.) treba okončati u Domu naroda. Transparentnost rada i odgovorniji pristup prema rješavanju važnih pitanja upravljanja radom Doma naroda ogleda se u činjenici da je rad povjerenstava i drugih tijela Doma javan, a samo se u određenim slučajevima javnost može ograničiti.

Svi sudionici sastanka suglasili su se o pitanju transparentnosti. Da bi se ostvarila transparentnost, potrebno je podići rad senata na viši nivo. Bikameralni sustav trebao bi biti bolje ukomponiran. Potrebno je uspostaviti bolju suradnju između vlade i senata. Važno je znati da je razlog postojanja senata jačanje uloge nacionalnog interesa.

Po pitanju transparentnosti, komunikacija senata i javnosti doprinosi stjecanju povjerenja kod građana i jačanju položaja senata. Civilno društvo treba znati šta se događa u parlamentu. To podrazumjeva slobodan medijski sustav. Novine, televizijske postaje i internet uvelike doprinose tome. Veoma je važno da građani mogu izravno, iz prve ruke, pratiti rasprave i odluke koje se donose u parlamentu. Komuniciranje s javnošću putem pisama i e-pošte također bi trebalo biti zastupljeno. Naravno, transparentnost ne može biti zastupljena 100%, neke se odluke moraju donositi iza zatvorenih vrata.

Što se tiče panel rasprave o temi: *“Jačanje administrativnog kapaciteta senata”*, iznesena su neka pozitivna iskustva senata. Za primjer su navedene inicijative senata Italije, Francuske i Nacionalne skupštine Mađarske, kojima je cilj povećanje uloge nacionalnih parlamenata u državama članicama Europske Unije. Jako je bitno dokazati rad parlamentarnih komiteta, strategiju ljudskog upravljanja, motiviranje zaposlenika na dulje razdoblje. Bitna je suradnja među parlamentima, razmjena informacija, razmjena dokumenata i iskustava. Da bi se to postiglo, mora se povećati broj zaposlenika i time unaprijediti administracija. Jako je bitna suradnja između visokih i nižih komiteta.

Na 9. sastanku Asocijacije europskih senata usvojena je konačna deklaracija. Predloženi su termini za održavanje 10. sastanka u Beču 2008. godine i 11. sastanka, čije je održavanje planirano za studeni 2008. u Sankt Petersburgu.

Pripremile:

Senaida Bešlagić i Milena Likokur, Sektor za međunarodne odnose i protokol

Odobrio:

Ilija Filipović, predsjedatelj Doma naroda PSBiH